

LES NOTES DE

CTOR RIPOLL

Ideal, però no tant

Xavier Pericay diu que la celebració dels noranta anys de la mamà (*Filologia catalana. Memòries d'un dissident*) es va fer en un "lloc ideal per l'ocasió", una masia habilitada com a restaurant, per les grans sales, grans taules, grans vistes, "en fi, grans anys". Aquell matí havia vist un vídeo amb una filmació de feia quinze anys. "També era un dinar. També celebràvem l'aniversari de la mamà. I també ho fèiem, quina casualitat, a la mateixa masia restaurant." Si el lloc va ser l'ideal per a celebrar els noranta anys de la mamà, també ho va ser per a celebrar-hi els setanta-cinc?

Fan anacrònic Maquiavel

Maquiavel diu (*El príncep*) que Llorenç de Mèdici pot salvar Itàlia sempre que la seva casa segueixi l'exemple d'aquells que li ha proposat com a model, el poble d'Israel esclau d'Egipte, els perses oprimits pels medes i els atenesos. La "Biblioteca Pompeu Fabra" de la UPF, per mitjà de la traductora Carme Arenas i la correctora Meritxell Anton, pensa que la cosa és a la inversa, que els Mèdici –amb l'ajut de la màquina del temps de Wells?– han de ser l'exemple de jueus, perses i atenesos: "No hi poden haver grans dificultats sempre que casa vostra sigui l'exemple d'aquells que us he proposat com a model."

Espoz és una mina

Francisco Espoz i Ilundain, conegut per Espoz y Mina, és entrat per partida doble a l'index de la *Història de la Catalunya Contemporània*, de l'editorial Mina: per Espoz i per Mina.

No saben entaulellar

Entaulellar, diu el DIEC2, vol dir "pavimentar de taulells"; ja no indica "enrajolar". Però el taulell, és a dir, la rajola de València, serveix bàsicament per al revestiment de parets, no per a pavimentar. *Entaulellar*, com diu el *Diccionari de la construcció*, vol dir "enrajolar de taulells", no pas pavimentar.

Un nou estudi sobre 'Mirador' conclou que la revista supera el llegat del Noucentisme

El mític setmanari *Mirador* (1929-1937) rep el pes del llegat ideològic del moviment noucentista però, al mateix temps, el neteja de vicis i defectes. Aquesta és una de les tesis de l'estudi '*Mirador*' (1929-1937). *Un model de periòdic al servei d'una idea de país*, que Carles Singla Casellas, professor dels Estudis de Periodisme de la UPF, ha publicat a l'Institut d'Estudis Catalans. Després del llibre descriptiu de Josep M. Huertas i Carles Geli sobre aquell setmanari ('*Mirador*', *la Catalunya impossible*. Proa, 2000), ara podem comptar amb una detallada anàlisi de continguts.

El *Mirador* que ens presenta Carles Singla, diu Josep Maria Casasús al pròleg, és observat des d'una perspectiva que abasta alhora el marc polític i social on es va produir el periòdic, i el marc professional, empresarial i periodístic que va fer possible una publicació caracteritzada, com coincideixen a indicar Casasús i Singla, pel fet de defugir el populisme i la banalitat, per una banda, i l'encarcarament i el transcendentalisme, per una altra. El llibre, premi Joan Givanel i Mas de Comunicació Social 2005, concedit pel IEC, és fruit de la tesi doctoral de l'autor.

La revista, diu Singla, continua la tasca del Noucentisme i, alhora, el supera en gran part. Entre els signes de continuïtat amb el moviment, subratlla en primer lloc la vocació de contribuir a estructurar el país i de realitzar una feina educativa. En el mateix sentit s'hauria d'apuntar, considera l'estudiós, el gust manifest per l'ordre, pel treball, per la claredat i per l'elegància. La importància atorgada a Barcelona i a l'expansió com a metròpoli i un ferotge anti-

modernisme en arquitectura es troben en la mateixa direcció, igual que el suport a nombrosos pintors que segueixen l'estela noucentista, o bé el sentiment proteccionista cap a determinades mostres de la producció cultural autòctona.

En contrapartida, alguns trets del programa d'actuació elaborat pel setmanari són la plasmació d'un rebuig clar de determinades propostes noucentistes. En concret, l'ús de la ironia per a posar fi a l'encarcarament; el to *menor* en lloc de la grandilònquència i l'interès per un llenguatge planer i assequible en comptes d'un català rebuscat i ple d'arcaïsmes. De manera més oberta, també hi ha crítiques a l'influx negatiu que va tenir el moviment en la prosa i en el teatre catalans, a més d'invectives cap al màxim teòric del moviment, Eugeni d'Ors.

Carles Singla encapçala el treball amb una citació que correspon al text de la manxeta del darrer *Mirador* del 1932: "A veure si l'any que ve tots plegats farem més goig." La frase, diu l'historiador de la premsa, resumeix a la perfecció la intenció i el to del setmanari. La intenció, en forma de crida a la millora col·lectiva que va adreçada al conjunt del país i de la qual els mateixos que la llancen no s'exclouen pas. El to, en l'expressió senzilla, un llenguatge planer i col·loquial, de conversa entre amics, per més que els objectius siguin elevats.

Dibuix al·legòric de Feliu Elias, Apa, aparegut al *Mirador* del 2 d'agost de 1931.

Lluís Bonada